

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - מהירות הקול

מאת: ארז חדד
 איורים: מנחם הלברשטט
 הוצאה: כנרת
 קבוצת גיל: כִּתָּה ב'

שְׁלוּב הַסֵּפֶר

מיני הדרכה על הספר לצוות

שְׁמַע

האזינו לסיפור "מהירות הקול"
 האזינו לסיפור "מהירות הקול" מאת: ארז חדד, איורים: מנחם הלברשטט, הוצאת: כנרת (כיתות ב').
 יוצרים ומגישים: ירדן בר כוכבא הלפרין ודידי שחר
 מוזיקה ונגינה: טל בלכרוביץ'
 פתיח: דידי שחר
 מוכנים/ות? מת חי לים!

קְרִיָּאָה

טיפ לקריאה

ספרים שהגיבור או הגיבורה בהם אינם מושלמים ועושים טעויות, מעוררים הזדהות ומאפשרים שיח על נושאים

שלא תמיד קל לדבר עליהם ישירות. נצלו את הספר לשיחה ולשאילת שאלות על המעשים והרגשות של הדמויות, ובעקבותיהן הילדים יוכלו לבטא מחשבות ותחושות מעולמם הפנימי.

שיחה

לבקש סליחה

כדאי לשאול את הילדים: "מה חשבתם על הדברים שאמר צ'יקו לפילחס?" "באילו מצבים יכולות להיאמר מילים פוגעות?", לשוחח איתם על מצבים דומים שהתמודדו איתם ולשאול: "אמרתם פעם דברים שהתחרטתם עליהם?" "ביקשתם סליחה?" "איך הרגשתם אחר כך?"

סרטונים

מהירות הקול

מהי מהירות הקול שהארנב ניסה להשיג? בסרטון של מכון דוידסון למדע תוכלו ללמוד עליה בעזרת ניסוי חביב בצינור קול.

ציירה

דרכים רבות לומר סליחה

תוכלו לסייע לצי'קו לבקש סליחה מפילחס בדרכים שונות במכתב, בציור, בשיר או בריקוד. ה"עזרה" לצי'קו תאפשר לילדים לפתח את המיומנות לבקש סליחה ולעשות תיקון גם במצבים שנראים קשים.

תחרות קליעה למטרה

תוכלו לערוך תחרות קליעה משלכם בהשראת הסיפור. אפשר להכין חץ וקשת ממקלות ומגומי תפירה, או לקלוע כדורים לתוך דלי בתורות. אל תשכחו להחליט איזו חיה מחיות היער אתם!

פינטרסט

רעיונות, יצירות ועוד הפתעות מחכים לכם בפינטרסט של ספריית פיג'מה.

שיח רגשי

הספר עוסק בהתמודדויות המוכרות לילדים מחייהם: כעס, פגיעה, חרטה וסליחה בין חברים. ההרחקה אל דמויותיהם של ארנב ופיל מאפשרת לגעת ברגעים שבהם חברים מחליפים ביניהם מילים קשות, ולהתבונן בחוויה של שני הצדדים: הפוגע והנפגע.

הספר מציע לילדים אפשרות לתיקון דרך לקיחת אחריות על מעשים שהם מתחרטים עליהם, דבר שלפעמים נחוה כבלתי אפשרי כמעט.

בהשראת הספר תוכלו לקיים בכיתה שיח רגשי ולפתח את המיומנות של בקשת סליחה אמיתית וכנה.

קוראים את הספר

כדאי לקרוא את הספר כך שלכל ילד העותק האישי שלו. באופן זה יתאפשר לכל אחד לקרוא בקצב שלו ולעיין באיורים.

עצירת ניבוי הריצה של צ'יקו לכיוון הבית של פילחס מתוארת בהרחבה. עצרו בעמוד אחרי המשפט "דילג מעל שיחים ותלוליות" ושאלו את הילדים: "מה, לדעתכם, יקרה בהמשך?".

משוחחים על הספר

הבנת הסיפור "מה ניסה צ'יקו למנוע? כיצד חשב למנוע זאת? למה הוא חשב שאם פילחס ישמע את המילים שאמר, הם כבר לא יהיו חברים? מה גרם לו להישאר ולבקש סליחה אף על פי שחשב ללכת?"

חרטה וסליחה "איך, לדעתכם, הרגיש צ'יקו כשפילחס שמע את המילים שאמר? איך הרגיש פילחס? איך צ'יקו הרגיש כשהוא ביקש סליחה מפילחס? למה, לדעתכם, פילחס סלח לצ'יקו? קרה לכם שכעסתם ואמרתם דברים שאחר כך התחרטתם עליהם? מה עשיתם אחר כך? איך אתם מרגישים כשאתם צריכים לבקש סליחה? איך אתם מרגישים כשמבקשים מכם סליחה? לפעמים אומרים שמילים יכולות לכאוב יותר ממכות למה הכוונה? מה אתם חושבים על זה? איך סולחים לחבר שאמר לנו משהו מעליב?" תוכלו להשתמש בדימוי של משחת שיניים, שברגע שהיא יוצאת מהשפופרת, קשה להחזיר [אותה למקומה](#).

כדאי להמשיג עם הילדים את המושג קבלת אחריות צ'יקו היה יכול להכחיש שאמר את הדברים או להגיד שהוא לא אחראי להם, כי הוא באמת האמין שפילחס לקח לו את החיצים, אך בסופו של דבר הוא החליט לבקש סליחה על המילים האיומות שאמר.

תוכלו להתייחס גם לביטוי [עור של פיל](#) שאלו את הילדים אם שמעו אותו בעבר והסבירו להם את משמעותו.

לאחר מכן תוכלו שאלו אותם את השאלות האלה: "האם, לדעתכם, לפילחס יש עור של פיל? האם מי שנראָה גדול וחזק אינו נפגע ממילים? האם עור של פיל הוא דבר טוב או רע? האם הייתם רוצים שיהיה לכם עור של פיל? באילו מצבים?"

כדאי לדבר על היחס, או ההבדל הפיזי, בין פילחס לצ'יקו. בסיפור זה נשברת התפיסה הרווחת שלפיה הגדול הוא החזק, מכיוון שדווקא הפיל הגדול הוא עדין נפש.

מה מספרים האיורים?

בספר איורים מיוחדים המעשירים את חוויית הקריאה.

לאחר הקריאה תוכלו להסב את תשומת ליבם של הילדים לפרטים שונים באיורים ולשאול: "איך נראים הבתים של כל אחת מהדמויות? מה אפשר ללמוד מהם על הדמויות השונות? // "בעמוד שבו צ'יקו מחפש את החיצים, חלק מהפריטים מודגשים בצבע, וחלק מהם בהירים ודהויים יותר. מה, לדעתכם, ניסה המאייר להמחיש?"

התייחסות להאנשה פילחס וצ'יקו לבושים בבגדים, והם עומדים כמו בני אדם. תוכלו לשאול את הילדים למה הם מאוירים ככה, לדעתם, ולהסביר להם את המושג "האנשה".

שאלו: "באיזה אופן ניתן לראות באיורים את התנועה המהירה של צ'יקו?". באפשרותכם להציע לילדים להתנסות בציור של דמות רצה בהשראת האיורים.

משחק תפקידים

הסיפור מתחיל בכעס של צ'יקו, נמשך בחרטה ובבהלה על המילים שאמר ומסתיים במילות שמחה ואהבה לפילחס.

כדי לתת ייצוג למנעד הרגשות וכדי לבדוק עם התלמידים אם הם זוכרים מקרים או ימים שבהם הרגש שלהם

כלפי מישהו או משהו השתנה, אפשר להציע להם לנהל שיח בזוגות, כך שהאחד יגלם את תפקידו של פילחס, והאחר יגלם את תפקידו של צ'יקו.

במליאה שאחר כך אפשר לסכם את השיחות ולהתמודד עם שאלות נוספות, למשל: "מה היה קורה אילולא סלח פילחס לצ'יקו?".

כדאי לעודד את הילדים להביע דעה באמצעות שאלות, למשל: "האם פילחס היה צריך לסלוח? למה כן? למה לא?"

יצירה

ברכת הערכה לחברים טובים

אחרי המשבר צ'יקו מעריך מחדש את חברו הטוב פילחס. תוכלו להזמין את הילדים להכין כרטיס ברכה לחבר או לחברה לכיתה שבו יצינו את הדברים הטובים שהם רואים בהם. התבר או התברה ייבחרו בהגרלה או בחלוקה שלכן מראש.

בהשראת האותיות המאוירות שבספר אפשר ללמד את הילדים לכתוב את המילה "תודה" או "סליחה" בכתב בלון.

פְּלִילי

שמות ומשמעותם

לשני גיבורי הספר שמות המתייחסים לתכונות האופי שלהם: צ'יקו פזיז (כמו בביטוי "צ'יק צ'ק") ושולף מילים, ופילחס הוא פיל סלחן שחס על חברו.

תוכלו לשאול את הילדים למה, לדעתם, בחר המחבר לקרוא לגיבורי הסיפור בשמות אלה ואז להסביר את משמעות המילים החדשות.

אפשר להציע לילדים להמציא דמות נוספת המתגוררת ביער, לקרוא לה בשם שמאפיין אותה ולהציג אותה בכיתה או לכתוב עליה סיפור קצר.

משחק

מהירות

משחקי מילים ומהירות:

תחרות "טלפון שבור" אִ אפשר לחלק את הכיתה לשתי קבוצות או יותר ולבקש מילדי כל קבוצה לעמוד בטור. הראשון בכל טור יקבל מכס פתק עם מילה כלשהי, זהה לשני הטורים, והוא יצטרך להעביר אותה הלאה על ידי לחישה באוזנו של מי שאחריו וכן הלאה. האחרון בטור יצטרך לכתוב על הלוח את המילה ששמע. הקבוצה שתצליח להעביר את המילה הנכונה במהירות הגדולה ביותר היא המנצחת.

מה מהיר ממה? בחרו שני מתנדבים. כתבו על הלוח הנחיה, כמו: "קפצו על רגל אחת שלוש פעמים", "סמנו לב עם שתי ידיים", "תנו 'כיף' למי שהכי קרוב אליכם", או "התיישבו על כיסא". אחד מהשניים צריך לומר את ההנחיה הכתובה במהירות המרבית, והשני צריך לבצע אותה במהירות המרבית. על יתר תלמידי הכיתה לקבוע מה מהיר ממה: לומר או לעשות.

www.pjisrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה